

Læreplan i vg3 reservedelsfaget

Fastsatt som forskrift av Utdanningsdirektoratet 24. juni 2021 etter delegasjon i brev av 13. september 2013 fra Kunnskapsdepartementet med hjemmel i lov 17. juli 1998 nr. 61 om grunnskolen og den vidaregåande opplæringa (opplæringslova) § 3-4 første ledd.

Gjelder fra 01.08.2022

Om faget

Fagets relevans og sentrale verdier

Vg3 reservedelsfaget handler om distribusjon av deler og utstyr til kjøretøy til bilbransjen og andre forbrukere på markedet. Faget skal gi lærlingene kunnskap om reservedeler, utstyr, logistikk og digitale styringsverktøy og forståelse av teknologien i kjøretøy. Faget handler om å gi bedrifter og kunder rett del til rett teknologi og rett kjøretøy for å opprettholde bilparken i samfunnet. Faget skal bidra til at arbeidslivet har fagarbeidere som kan utføre veilednings- og distribusjonsoppgaver på en god og selvstendig måte.

Alle fag skal bidra til å realisere verdigrunnet for opplæringen. Vg3 reservedelsfaget skal bidra til å utvikle den enkeltes identitet som fagarbeider. Kritisk tenkning utvikles gjennom arbeid med praktiske veilednings- og distribusjonsoppgaver der lærlingens utførelse har betydning for valg av produkt og drift av lager. Etisk bevissthet fremmes gjennom refleksjon over hvordan ulike produkter påvirker miljø og sosiale forhold. Engasjement fremmes når lærlingene erfarer hvordan deres fagkompetanse bidrar til at bedrifter og kundene får riktig reservedel, slik at kjøretøyene blir driftssikre.

Kjerneelementer

Helse, miljø og sikkerhet

Kjerneelementet helse, miljø og sikkerhet handler om å forstå og følge rutiner for helse, miljø og sikkerhet i praksis. Kjerneelementet handler videre om å bruke egnet verneutstyr gjennom arbeidshverdagen, å plassere varer og lagerbeholdning ryddig, hensiktsmessig og trygt og å håndtere fysiske utfordringer i arbeidslivet.

Kommunikasjon, salg og økonomi

Kjerneelementet kommunikasjon, salg og økonomi handler om samspill med kunder og kolleger. Kjerneelementet handler om budsjetter, produktkostnader ved innkjøp, fortjeneste, utgifter og lagerets lønnsomhet. Kjerneelementet handler videre om å anvende bedriftens styringsverktøy i tråd med regelverk og om å gjennomføre tiltak for å styrke lagerets lønnsomhet.

Produkt og produktvalg

Kjerneelementet produkt og produktvalg handler om å veilede kunder i å velge rett produkt ut fra kundens behov. Det handler også om kunnskap om produkter for kjøretøy, om reservedeler og tilbehør, om innhenting og bruk av datablader og om leverandørens spesifikasjoner. Kjerneelementet handler

videre om å forstå sammenhengen mellom kjøretøyets understellsnummer og riktig reservedel, ekstrautstyr og tilbehør til kjøretøyet.

Logistikk

Kjerneelementet logistikk handler om styring og drift av reservedelslager. Det handler om rutiner for bestilling, salg, lagring, pakking og forsendelser. Videre handler det om reklamasjoner, retur av deler, destruksjon og gjenvinning.

Tverrfaglige temaer

Bærekraftig utvikling

I vg3 reservedelsfaget handler det tverrfaglige temaet bærekraftig utvikling om håndtering og resirkulering av emballasje, farlig avfall og komponenter som håndteres i daglige arbeidsoppgaver. Det handler også om å velge reservedeler, ekstrautstyr og tilbehør for å redusere avfall og bidra til å forlenge kjøretøyets levetid. Videre handler det om refleksjon over og tiltak for å minimere bruk av kjemikalier og kildesortere avfall for å begrense miljøavtrykket.

Grunnleggende ferdigheter

Muntlige ferdigheter

Muntlige ferdigheter i vg3 reservedelsfaget innebærer å forstå uttryksmåter, fremme egne synspunkter og drøfte problemstillinger i ulike situasjoner og sammenhenger. Det innebærer også å bruke fagspråk og å diskutere løsninger i ulike situasjoner og sammenhenger med kunder, kolleger og samarbeidspartnere.

Å kunne skrive

Å kunne skrive i vg3 reservedelsfaget innebærer å dokumentere og planlegge innkjøp og håndtere returer og reklamasjoner. Videre innebærer det å utforme faglige tekster med bruk av fagspråk tilpasset mottaker og formål. Videre innebærer det å utforske og reflektere over faglige emner og problemstillinger og bruke kilder på en kritisk måte som lar seg etterprøve. Det innebærer også å dokumentere utført arbeid og utforme rapporter ved bruk av bedriftens systemer og rutiner.

Å kunne lese

Å kunne lese i vg3 reservedelsfaget innebærer å finne og bruke tekniske opplysninger og spesifikasjoner og å forstå og bruke delekataloger og helse-, miljø- og sikkerhetsdatablader. Det innebærer også å tolke informasjon fra

kunder, leverandører og kolleger og å forstå regelverk. Videre innebærer det å bruke kilder på en kritisk måte som lar seg etterprøve.

Å kunne regne

Å kunne regne i vg3 reservedelsfaget innebærer å regne ut varens verdi, kostpris, fortjeneste og salg. Videre innebærer det å beregne kostnader i forbindelse med feilbestillinger, returer, reklamasjoner, avhending, lønn og drift, og å bearbeide informasjon for å vise sammenhenger. Det innebærer også økonomisk styring av lager.

Digitale ferdigheter

Digitale ferdigheter i vg3 reservedelsfaget innebærer å bruke digitale ressurser til å søke fram kataloger, dokumenter, forskrifter og tekniske data. Videre innebærer det å bruke digitale ressurser og styringssystemer for betaling, valg av deler, bestillinger, lager, innkjøp og dokumentasjon.

Kompetansemål og vurdering

Kompetansemål og vurdering vg3 reservedelsfaget

Kompetansemål

Mål for opplæringen er at lærlingen skal kunne

- planlegge og gjennomføre arbeid i tråd med bedriftens system for internkontroll og kvalitetssikring og i henhold til internasjonale og nasjonale standarder
- veilede kunder i valg av reservedeler, tilbehør og ekstrautstyr til kjøretøy ut fra kundens behov, kjøretøyets understellsnummer og gjeldende regelverk
- behandle kunder og kundeinformasjon i tråd med lovverk, etikk, faglige normer og bedriftens retningslinjer
- behandle reklamasjoner i henhold til lovverk og bedriftens og leverandørens garantisystem
- veilede kunden og beskrive ulike valg av sikkerhetsutstyr og tilbehør og alternativer for montering av disse
- pakke og sende ordre etter kundens bestilling
- drøfte og anbefale bruk av byttekomponenter ut fra pris og miljøhensyn
- vurdere og foreslå tiltak for å øke bedriftens salg og fortjeneste
- bruke lagerstyringssystem for innkjøp, oppfølging, salg og økonomistyring
- analysere og vurdere lagerbeholdningen med tanke på omsetningshastighet

- gjennomføre mottakskontroll og plassering av varer
- dokumentere avvik og reklamasjoner ved mottak av varer i henhold til virksomhetens rutiner
- gjøre rede for vareflyten fra leverandør til gjenvinning og destruksjon, og håndtere og sortere avfall etter bedriftens rutiner
- bruke verneutstyr etter gjeldende krav til helse, miljø og sikkerhet
- forstå og anvende helse-, miljø- og sikkerhetsdatablader
- analysere lagerets verdi og vurdere muligheter for kostnadsreduksjoner og skroting av varer
- delta i oppsett av budsjett og forstå balansen mellom inntekter og utgifter
- gjennomføre fakturering og kreditering og forstå hva ubetalte fakturaer medfører
- gjennomføre og dokumentere ordrer, restordrer, reklamasjoner og returprosedyrer i bedriftens lagersystem
- gjennomføre kontroll av inngående faktura
- gjennomføre varetelling
- gjennomføre og vurdere utstillinger og presentasjoner av varer i virksomheten
- presentere pristilbud for kunder og gjennomføre salget etter bedriftens rutiner og krav
- gjøre rede for partssamarbeidet i bedriften, og reflektere over arbeidsgivers og arbeidstakers plikter og rettigheter, og over hvilke krav og forventninger som stilles til et likeverdig og inkluderende arbeidsliv.

Underveisvurdering

Underveisvurderingen skal bidra til å fremme læring og til å utvikle kompetanse. Lærlingene viser og utvikler kompetanse i vg3 reservedelsfaget når de bruker kunnskaper, ferdigheter og kritisk tenkning til å løse arbeidsoppgaver i faget.

Instruktøren skal legge til rette for lærlingmedvirkning og stimulere til lærelyst gjennom varierte arbeidsoppgaver. Instruktøren og lærlingene skal være i dialog om lærlingenes utvikling i vg3 reservedelsfaget. Lærlingene skal få mulighet til å uttrykke hva de opplever at de mestrer, og reflektere over egen faglig utvikling. Instruktøren skal gi veiledning om videre læring og tilpasse opplæringen slik at lærlingene kan bruke veiledningen for å utvikle kompetansen sin i faget.

Vurderingsordning

Sluttvurdering

Før fagprøven må alle som ikke har fulgt normalt opplæringsløp, ha bestått en skriftlig eksamen laget ut fra læreplanen i faget. Eksamen utarbeides sentralt og sensureres lokalt. Eksamen skal ikke ha forberedelsesdel.

Opplæringen i vg3 reservedelsfaget skal avsluttes med en fagprøve. Alle skal opp til fagprøven, som skal gjennomføres over minst to virkedager.